

MAGYAR KURIER

Bétsből, Pénteken, October 1-ső napján 1819.

Nagy Britannia.

Huntnak Londonba való pompás bemenetelét, a' melly Sept. 13-dikán ment véghez, így adják elő az ott kijövő Ujságlevelek: —

„Ezen néptöbolygásnak, melyről elmerik mondani a' Londoni levelek, hogy ilyent a' legidősebb ember soha se' látott, a' legifjabb pedig soha el nem fog felejteni, a' nap is legszebb idővel szolgált. A' Huntnak elebe ment sokaságot legalább is 500,000 emberekre lehet számlálni. Hunt egy keveset késvén, az alatt a' várakozó sokaság külömbkülömb járdziságokkal töltötte idejét, a' milyen volt egyebek között, hogy egy tatskó kutya (más levelek szerint egy nagy mészáros kutya) a' nép közzé bortsáttatván, le's fel járkált 's a' nyakán lévő pléhen ily irás olvastatott: *Nem kell a' kutya taksa!* — Egy más helyen valami Hunt nevű hajdani Serfőzőnek serét árulták, ily című czégerrel: *Valóságos reformált Ser* (vagy a' ki inkább szereti: Sör). Jó kelete volt. — Hunt nak Walker nevű barátja *Islingtonba* ló hátán, oly sebösen mint csak a' ló vágthatott, megérkezvén, jelentette a' várakozó sokaságnak, hogy a' tisztelet' tárgya már csak két Anglus mértföldnyire van; Watsonnak pedig egy levelet adott által, melyben ezt arra kérte Hunt, hogy úgy intézzen el mindeneiket, hogy idővesztés nélkül folytathassák bemeneteljeiket. Erre nézve azt se' engedte-meg, hogy szekere

elől a' lovak kifogattatván, emberek fogják be magokat. Végezetre 3 óratájban maga Hunt is megérkezett egy postakotsiban *Islingtonba*, mellette két szép öltözött aszszonyságok ültek. A' népnek örvendező kiáltozása oly nagy volt, hogy félórányi távolságra lehetett hallani; örömtündöklött mindeneknek ábrázatján; ha egy ember érkezett volna meg a' végre, hogy Angliának egész nemzeti adósságát egyszerre lefizesse, ezt is lehetetlen lett volna nagyobb örvendezéssel fogadni: *Islingtonban* csak addig állapodott meg Hunt, míg a' kíséző sereg rendbe állott, midőn a' postakotsiból egy úgy nevezett Landaui (fedetlen) kotsiba, melyet hat barna patipák vontak, által ülven, bemenetelét ebben tartotta. A' sereg ily rendel. indult be *Londonba*. Legelől néhány száz emberek mentek, nagy tölgly és nyárfa agokat magasan feltartva vivén. Ezeket követték: egy férjű, ki néhány hajtódárdákat, mellyek tsmóba kötve lévén az egygyességet jelentették, vasvillába szurva és magasan feltartva vitt; a' Rétszázakból álló Biztosság, fehér páltzatskákkal, 's véres pántlikával 's borostyan ágatskákkal ékeskedő kalappal; egy ember egy zöld zászlóval, melyre ily irás volt arannyal kivarva: *Polgári és Vallási közönséges Szabadság!* Az irás alatt Iríandia Hárfája szemléltetett; egy muzsikáló kar; egy fehér zászló, melyről fekete fátyol függött, 's reá ezen szavak voltak fekete betűkkel irattatva: *A' Manchesterben 1819-ben Aug. 16-dikán*

meggyilkoltatott Reformálónak emlékezetére!; lovas tsoportok; egy három (fejér, zöld, veres) színű nagy zászló, melyre arannyal ezen nevek voltak varatva: *Anglia, Skotzia, és Irlandia!*; különböző czéhek, fejér paltzaskálkál 's pántlikás kalappal; egy régi veres zászló ily felyülirással: *Közönséges voksolási Jus*; Kotsik, mellyekben a *Hunt* barátjai és oly irók ültek, kik az újság-levelek' számára ezen pompáról jegyzéseket tettek; egy kék Zászló, mellyen ily irás olvastatott: *Nyomtatásbeli szabadság a Szabadságnak Palladiuma!*; egy kotsi, melyben *Wat-son, Preston, Thistlewood,* 's több ilyenek ültek; egy ember skárlát-piros zászlóval, melyre ezen szavak voltak arannyal varva: *Hunt, a Szabadságot megmentő heros!*; egy muzsikáló kar; *Hunt* maga a' fedetlen kotsiban, kinek hátán volt egy ember állván veres zászlót tsóvált a' feje felett, mellyen ily irás olvastatott: *Szabadság vagy Halál!*; lovas 's gyalog tsoportok; egy ember, ily irásos, fejér selyem zászlóval: *Esküdtek által kell folytatódni a' pereknek!*; az említett zászlókról mindenkiről fekete fátjol függött-le a' Manchesteri gyűlésen megöletett embereknek emlékezetére nézve: —

„Ezen rendkívül való 's méllyen megillető nezőjátékot (így szólnak a' Times levelek' írójai) valósága szerint lerajzolni, lehetetlen. A' sereg' elején vitetett zöld ágak egész egy mozgó erdőt képzeltettek. A' Londoni véghetetlen sokaság között, melly azon utzákon, hol ez a' bemenetel tartatott, minden falakat, házfedeleket, ajtókat, ablakokat eltöltött, ezerenként, 's tíz ezerenként nyomakodott elébbelébb a' bemenetelt tartó Reformálók' serege. Azt lehetett volna mondani, hogy emberek özönvize áradott-ki, melly a' föld' golyobisának minden részeit elborította, mivelhogy az, a' ki ezen öszszegyüleke-

zett népet 500,000-re betsüli, sokkal kevesebbet mondott a' valóságnál. Hunt, (a' két tsinos aszszonyságok mellett) ezen egész pompa alatt, levett kalappal állott a' kotsiban, 's nagy tisztelettel köszöntötte jobbrabra a' népet. Fekete Frack, fekete mejjrevaló, 's fejér pantalon volt az öltözete; fejér kalapját kezében tartotta. Az utzákat, a' hol elment, úgy ellepte volt a' nép, hogy meg lehetett volna fuladni. Midőn a' *Mansions-house* előtt, a' hol a' Lordmájor mint Lordmájor lakik, elmentek a' Reformálók, a' nép egy kevéssé goromba hangon nyilatkozattatta-ki azt, hogy a' Lordmájor *Ura* neheztel, minthogy az efféle népgyűléseknek ellenzője, Hunt ellenben háromszor köszöntötte őtet nagy tisztelettel, látván, hogy egy ablak' szeglete mellől szemléli a' győzedelmi pompát. A' sereg-egyenesen a' Korona és Vasmatska nevű vendégfogadóba vette menetelét, a' hova megérkezvén a' kotsiból bezédedet intézett Hunt a' néphez, melyben efféléket mondott nékie: Hogy ma nem néki (nem *Hunt*nak), hanem a' a' Reformálásnak tart innepet a' nép; hogy a' Manchesteri Magistratusnak 's az oda-ülő Polgári katonáságnak Aug. 16-kán kimutatott magaviselete a' Reformálódásnak ügyét néhány esztendőkkal elébb taszította; hogy ő megesküdött, hogy addig, míg ezen Manchesteri gyilkosok közül néhányak meg nem büntetettek, se' bort, se' taksált sert, se *liquort* (pálinkát, 's rozsolist) nem iszik; 's ezen esküvést meg is tartja ám! tsak arra kéri minden barátjait, és jó akarójit, hogy ezen napon tsendességgel oszljanak széllyel honnyaikba. — Beszédét három köszöntéseken végezte (de a' mellyeket nem jegyeztek fel az irók), így szollván: *Mi-nelhelötte eloszlanánk, vegyünk bütsut hármas köszöntéssel egymástól — a' melly véghez menvén, azalatt a' 400 személyek-*

re való asztal felterítetett; az Előüléségek elébb Sir *Wolseleynek*, de ő fel nem válván azután *Gale Jonesnek*, hanem ezzel nem mindenek lévén megelegedettek, végezetre, a' Wat-son jóvállására magának *Huntnek* ajánltatott az Előüléségek, a' ki azt nagy tapsolások között fel is vállolta. Az ebédhez estvél 8 óra után 20 minutakor ültek-le, minthogy Hunt, Moorhouse, és West ekkor érkeztek be a' szobába. A' nagy örövendezésnek tündésedése után Hunt asztali imátságot mondott 's azután több mint 400 Reformálókkal asztalhozült. Asztal után a' muzsikáló karok szollittattak elő. Más alkalmatosságokkal ilyenkor ezen éneken szokták volt elkezdeni a' muzsikálást: *God save the King* (isten tartsd-meg a' Királyt) de most meg határozott módon azt kívánták, a' mint tartat is, hogy ezeken kezdjék: *Rule Britannia!* és *Saira!* melly utolsó a' Frantzia Országi egygyik revoluziós ének. — Azután ismét beszélni kezdett Hunt, mondván: „Hogy ő jól érzi, hogy azon kedvességet, melyben most a' nép előtt van, a' Manchesteri történeteknek köszönheti, melyre nézve ő a' Reformálás ügyében mindent elkövetni fog mérészen. Az ő ajakai között azonközben legkisebb lázszó ki nem fog jöni, és ő kéri Birnie Urat, a' Politziai Biztostisztet, ki kétségkívül ezen szalában is jelen van, hogy minden szavakra szorosán figyelmezzon. Azután a' pohárköszönések 's az a' Marsiliai ének, mellyel a' Frantzia revoluzió kezdetében egy Marsiliai fegyveres sereg Párisba ment volt, következtek. Gale Jones is tartott egy rövid beszédet, melyben úgy fejezte ki magát, hogy Hunt a' Ministri, Magistratusi, és Katonai despotismus Hydráján győzedelmeskedett. Beszédét a' Hunt' egészségiért való iváson végezte. Hármás eljen kiáltás után Hunt még

egy megköszönő beszédet tartott, melyben életbeli pályafutásának nevezetesebb szakaszait előbeszéllvén a' Manchesteri történeteken végezte — 's éjfel után valami 1-gyedfél óratájban barátjainak jóéjtszakát kívánván, azzal a' társaság eloszlott. — A'zi jegyzik-meg, hogy Hunt az egész vendégeskedés alatt nem ivott egyebet tiszta víznél. A' vendégek, valamint szintén a' népnek nagyobb része, borostyán ágakkal ékeskedtek ezen napon.

Némelly Londoni újságlevelek szerint Hunt egy olyan heves beszédet tartott ezen vendégség' alkalmatosságával, hogy egész valósága szerint még magok ezen levelek se' tartották jónak kiadni. — Hunt egy poharat a' Manchesterben még fogságban lévő 9 Reformálók' egészségiért, 's egy mást a' Brutuséért köszönt-el, azt mondván, hogy megérdemli, mert iparkodása által Róma' boldogságát 's az akkor uralkodott Tyrannusságnak eltöröltetését elősegílette.

A' Hunt népgyűléseinek gondolkodásával ellenkező, de a' Manchesteri Magistratusával nagyon megegyező lépést tett az Oxfordi Magistratus, kihirdetvén a' Londoni Udvari Újságban, hogy ő a' mostani lármás népgyűlésektől, mint pestistől úgy undorodik, azt tartván, hogy mind ezek, a' Conitituzióval megegyező reformálásoknak színe alatt, egyenesen minden eddig fennállott polgári rendnek felforgatására, 's minden rangbeli külömbségnek, 's tulajdoni szent jusoknak eltörülésére czéloznak. Azonközben meg mind ezen veszedelmes Politikai Reformálók'nál is veszedelmesebbeknek tartja az Oxfordi Magistratus azokat az embereket, kik a' Keresztyénségnek kiirtásán iparkodnak, midőn a' Szent Irást szidalmazván, azt a' közönség megvevésének 's tsufolódásának kiteszik, 's az

abba befoglaltatva lévő nagy igazságokat hamisságoknak hirdetik. A' végén ezen nyilatkoztatásának köszönetet intéz ezen Magistratus a' Régens Princzhez, azért, hogy oly hathatós és siető eszközöket vétetett elő, mellyek által ezen tilalmas és zürzavaros népgyűlések meggátoltattak, 's a' *Profanus* és Istenháromló írásoknak Szerzőjik és elterjesztőjik, üldöztettek és megbüntettetnek.

Spanyol Amérika.

A' La Plata viz mellett formálódott Respublika' Constitúciója, melly a' múlt Május' 25-dikén Buenos-Ayresben közönséggessé tétetett, tsaknem egészen megegygyez az Északi Amériikai Státusokéval. Sarkalatos princípiumai ezek: — A' törvényhozó hatalom egy Nemzeti Congressus' kezébe tétetett-le, a' melly két Kamarából áll, úgymint: Képviselők' kamarájából és Senátusból. Azt, a' szövetségbe állott külömbkülömb Státusok' küldöttjeik teszik. Mindenik szövetséges Status annyi képviselőt küld, a' hányszor 20,000 lelkek találtnak benne. A' Képviselőnek 26 esztendős embernek, és 7 esztendőől fogva való polgárnak kell lenni, 's 4000 Piastert érő vagyont kell bírni, vagy is valamely hasznos keresményt kell folytatni. A' képviselők' ideje négy esztendőig tart. Felerésze a' képviselőknék minden második esztendőben kilépik. Minden törvényeknek, mellyek az adónak meghatározását illetik, jóvallási jusával ő bír (vagy más szókkal: ezen törvényekre nézve övé az *initiativum*), A' Státus' három legfőbb testjeinek tagjait, a' Ministereket, Követeiket, Püspököket, Generálisokat, Kormányozókat, a' legfőbb Birákat, a' hazaárulásért, a' Státus' vagyonaival való rossz gazdálkodásért, a' Constitúciónak megsértéséért, 's a' többi, ő vádolhatja-

el. A' Senatus' tagjait a' Szövetségetformáló Státusok nevezik; egygyik annyit nevez mint a' másik. Senki se' lehet Senátor, ha 35 esztendőt el nem töltött, ha 8000 Piastert érő vagyonnal nem bír, vagy valamely tisztés foglalatatoskodást nem folytat. A' Congressus' munkái ezek: Törvényeket hozni, hadat hirdetni, békesseget kötni, adót határozni, 's taksákat kiírni, mellyeknek a' Szövetség' minden Státusaiban egyenlő lábakon kell állaniok: de minden meghatározás után tsak két két esztendőig állhatnak fenn, 's ekkor újabban meg kell határozatniok. A' Végrehajtó hatalom egy Direktornak adatik által. Senki nem lehet Direktor, ha Polgári jussal nem bír, ha választása előtt 6 esztendőktől fogva az Országban nem lakott, 's legalább is 35 esztendőt nem élt. A' Direktor a' hadi és tengeri erőnek is feje. A' nemzet bír azzal a' jussal, hogy a' Constitúziót megváltoztassa: de a' melly mellett megtartani tartozik a' Constitúzionális formulákat. A' törvény előtt minden emberek egyenlők; a' nyomtatás szabad; a' magános tselekedetek, ha senkinek nem ártanak, tsak az Isten' ítélőszéke elejébe tartoznak. Mindeneknek szabad azt tselekedni, a' mit a' törvények által meg nem tiltatott, és senki sem köteleztetik semmire, a' mit a' törvények kifejezett módon nem kívánnak. Minden polgárnak háza oly Szent Asylum (menedékhely), a' mellyet megsérteni bűn.

Hogy a' Buenos-Ayresiek és Chiliek tartottak valami a' Radiksból ellenek készülő nagy expeditziótól, mutatja az, hogy a' Perú ellen rendelt armádát még oda el nem indították. Volt hát, ha szintén el nem eyezhetett is a' Radiksi expeditzió, így is annyi haszna, hogy késleltette a' Perú ellen való hadi munkát. — Chilinek északi részében Capiapo nevű városban April. 3-dik, 4-dik, és 11-

dik napjain oly nagy földindulás volt, melly az egész várost semmivé tette. A' 3000 lakosok csak életjeket ragadhatták ki.

Spanyol Ország.

A' Madridi Udv. Ujság is tett már Sept. 7-dikén emlékezetet a' *Kadiksban és Leon szigetén* kiütött SárgaHidegről, de a' melly Kadiksban nem tett még oly nagy pusztítást, mint ezen szigeten. Aug. 26-dikától fogva senkinek se' szabad kijöni Kadiksból. A' Fő Kormányozó Gróf *Calderon*, Utrera mellett egy majorban telepedett meg.

Német Ország.

Koblentzből Sept. 17-dikén irták, hogy Görres Urnak ily című munkáját, *Német Ország és a' Revolúzió*, melly most jött vala ki a' sajtó alól, a' Pruszsiai Országglószék 16-dikban elvettette. Itt még nem is lett volt ezen munka közönséggé, midőn meglepetett. Azonban az a' szerentsége volt, hogy mikor meglepték, az exemplároknak már csak egy negyed részét találták a' boltban, a' többit mind elküldözte volt már a' nyomtató, idegen Országokra.

Ujabb Ujságok.

London Sept. 17-dikén: — „Déli Skotziában Glasgow mellett, Paisleyban, vagy is inkább Meikleriggs-Moor nevű mezőn, nagy népzendülés történt. Itt is népgyűlés tartatván, innét a' lázszasztók bementek *Paisleybe*, oda hozzájuk *Glasgowból* (ezen népes kereskedő városból) is sok nyughatatlanok kimentek, és Sept. 11, 12 és 13-dik napjain oly tselekedetekre vetemedtek, hogy katonaságnak kellett reájok menni, 's a' Tamadási Abtát fel kellett olvasni. Azonban nem mondják, hogy valaki megölettetett volna, de sokak terhesen megsebesedtek. Sept. 14-dikén jött onnét a'

legújabb tudósítás, 's még ekkor se' állítható volt egészen helyre a' tsendesség.

A *Londoni* közönség' tanácsának egy követsége, melynek a' Lordmáior maga volt vezérlője, 17-dikben a' Carlton-Housei kastélyba a' Régens Princzhez mentén, oly kérelmet nyujtott-be ezen tanástól, hogy ő Kir. Hertzegsége a' Manchesteri Elöljáróknak 's Polgári katonaságnak az utolsó népgyűléskor elkövetett tselekedeteit rendkívül való vizsgálás alá vétetett melttóztassék. Ő Kir. Hertzegsége ekképpen felelt ezen követségnek: — „Legmélyebb bánkodással veszem a' Londoni Lordmájornak, Öregeknek 's közembereknek ezen hozzám intézett kérelmeket. Olyan időben, midőn a' rosz és nyughatatlan indulatú emberek azon iparkodnak, hogy polgártársaikat feltüzesítsék, 's legvakmerőbb 's legálnokabb eszközök által őket a' Királyi Felség 's fennálló Constitúzió eránt való hűségétől és engedelmességtől elidegenítsék, a' közönséges tsendességnek fenntartatása legnagyobb mértékben függ az Elöljáróknak vigyázóságától és magok jó viselésétől; és ők a' magok kötelességeiknek buzgó, hűséges és szorgalmatos telyesítése által igasságos just szereznek magoknak arra, hogy a' Monárcha és Haza őket segítse 's tselekedeteiket helybehagyja. Nekem úgy látszik, hogy ti azon környülállások felől, mellyek a' Manckesteri gyűlést megelőzték és követték, nem vagytok pontosan tudósítatva. Azonban, ha tsakugyan meg talált történni, hogy azok, kiknek a' törvények betöltetését elő kellett volna segélleni, azokat inkább megsértették, nyilva vannak reájok nézve is a' törvényszékek; ezeknél segedelmet lehet ellenek is találni: de oly környülállások között, milyenek a' mostaniak, rendkívül való vizsgálódást tétetni, ellenkezne a' kö-

zönséges igasságnak legvilágosabb principiumaival.“

B é t s.

Azon menyegzői fényes pompákról, mellyek a' Fels. Cs. Udvarnál véghez mentek, bővebben ezeket közli az Udvari Újság: — A' megkérésre kinevezetett 's meghatalmazott Sz. Követet Gróf Schulenburg Urat szombaton Sept. 25-dikén a' maga szállásáról a' Cs. K. Udv. Főmarschal közönséges pompával az Udvarhoz felvívén, a' nagy czeremoniás szalába az ő Felsége thronusa elejébe vezette, a' hol a' reá bízott Felséges dolgot elvégezvén, ekkor Karolin a Cs. Fő Hertzegaszszony előállott, a' Követ Ur által elejébe terjesztetett ajánlásra megfelelt, 's Szakszoniai *Fridrik Augustus* Királyi Princznek gyémántokkal gazdagon kirakatott képét általvette. Azután a' *Renunciatio* (az Austriai jusokról való lemondás) ment véghez a' Titkos Tanács szalájában, hol a' Követ Ur 's a' Titkos Tanácsos Urak mind jelen voltak az idevaló Fejedelemségekkel egygyütt. — A' következett vásárnapon esive az összeadattatás ment véghez, mint már előadtuk *Prokuratio* által, melly végre Felséges Urunk 's Felséges Aszszonyunk, ki a' Menyaszszony ő Cs. Fő Hertzegaszszonyát a' karján vezette, Udvari fényes pompával az Augustinus Atyák' templomába besétáltak, ő Felségek előtt, legelő az Udvarnokok egész gálában, a' Királyi Követ Ur, a' Pápa' Internuntiusa, 's a' Cs. Kir. Fő Hertzegek menvén, a' templomban az összeadó Fő Pap, *Radolph* ő Cs. Fő Hertzegsége által fogadtattak.

Az összeadási ezeremóniáknak végződése után ő Cs. Kir. Felségek a' Menyaszszony ő Cs. K. Fő Hertzegaszszonyával az Udvari szalákba az előbbeni rendel és pompával vissza sétáltak, hol a' Menyaszszony ő Cs. Kir. Fő Hertzegaszszonyága a' Felséges Császár és Császárné jelenlétekben, az Udvari fő Tiszti karoktól, a' Követségi személyektől, a' Cs. Kir. Ministerektől 's Fő Aszszonyágtól, a' szerentséltető tisztelet-tételeket elfogadta. Ezt a' közönséges asztalhoz való ülés követte, melly körül a' Diplomatikai személyek 's a' Császári Királyi Udvarnokok udvarlottak, 's ennek is vége lévén, e' Felségek ezen utolsók által a' magok belső szobáikba kísértettek.

Menyaszszony ő Császári Fő Hertzegaszszonyága tegnap (tsötörtökön) délelőtt indult útnak számos kísérellel, 29 szekerekkel, mellyek elejébe minden postaállásokon 124 lovak kívántatnak, Prágán által Culm felé, a' hova Oktober' 6-dikán érkezik-meg, 's a' hol az nap a' Szakszoniai Királyi Udvarnak való általadattatása véghez megyen.

A' Császári Királyi Felséges Udvar tegnap délután Shloszhofba vette útját, a' hol néhány napokat fog tölteni.

Nápolyi tudósítások szerint *Illementina* Császári Fő Hertzegaszszony, a' Salernói Hertzegné, 17-dik Septemberre virradó éjjel lebetegedvén, Princzaszszonyt szült, de a' ki a' megkeresztelés után nem soká meghalt. A' gyermekágyas Császári Fő Hertzegaszszony maga, oly jól van, mint az ilyen állapot engedti.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó-czédulában: —

Sept. 28-dikén 248 $\frac{5}{8}$ — 29-dikén 248 $\frac{3}{4}$ — 30-dikén 248 $\frac{5}{8}$ — forintot.

A' marhahúsnak fontja, Bétsben, Octoberre, 15 krajzárra határozatott.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Óla Csász. K. Fő Herczeg JÁNOSHOZ,
midőn Tisza-Tokajt meglátogatni ke-
gyelmesen méltóztatott volna, 's on-
nan Sáros-Patakra várattatott; az itt
lévő Ref. Collégiombeli Múzsák' ne-
vében, Május' 29-dik napján, 1849. eszi.

Felnyitja Pallászs temploma rejtekét
Császári Herczeg Néked; előtted ég
Tömjénye oltárinn, 's az égre
Áldozatit felemelte Értted.

Benned hatalmas Hőst 's Tudomány' fíját
Tisztel; ki Mársnak vérpiatzánn nyerél
Örök borostyánt, és Apollót
Száz seregébe feded 's betsülöd.

Tisztel, mivel már hős Neved' ismeri
Európa; mellynek védje valál, midőnn
A' mord Erőszak a' szabadság'
Színe alatt dühösen kirozott,

'S dülá sok Ország' csendes ugarjait,
'S a' Trónusoknak, mellyeket a' Világ'
Védjére rendélt a' Királyok'
Fő Ura, lett dühös ostromává.

Te Ausztriának győzni szokott vitéz
Népét vezetvén, megzaboláztad azt,
'S kevély tsoportit szélyel üzvén,
Visszaveréd kirohant hatalmát.

Sírt a' Dühösség népe' veszélyeinn,
Átkozta bűnét, 's róla az égre ment
Vérfüst mutatta, hogy Te értted
Harczol az ügyvezető Igazság.

Ha mérge forralt új hevet, azt viszont
Elnyomtat, és a' nyert koszorút kifolyt
Vérébe mártád, 's az halálnak
Lábaihoz fíjait temetted.

Királyi székek' karja körül Neved
Felírva fénylik; mellyeket olly vitéz
Tettekkel őrzél, 's a' megépült
Emberiség' szava zeng 's magasztal.

A' Béke táblát metszete 's tetteid'
Feltartja; JÁNOS Herczegi hős Nevét
Éneklék a' népek, 's az érző
Hív Maradék ajakinn kizengi.

De zengi Pallászs több jeles érdemid',
Kinek Te szentelt templomait 's remek
Mivének oskolájit önnékényt

Felkeresed 's vagy azok' paizssa.
Nem zárható-bé Ausztria 's több vidék
Vágyásod' onnét, Tágadat a' szoros
Tenger' tolongó habjain túl
Vitt tudomány-szerető figyelmed.

Megnézted a' bölcs Anglia tárjait,
A' kézi mivek' szebb remekif 's avúlt
Világ' ereklyéjit, 's kiterjedt
Ismereted' neveléd azokkal.

De ilyen a' nagy Lelkek' örök becsű
Béllyegje; Phoebusz' 's Márs' tudománya is
Ő bennek egyesülnek: így nagy
Célhoz az elme 's erő segítik.

Múzágetává lett vala Herkulesz,
Kedvvel fegyvert 's szép tudományokat:
Így a' nagyobbik Scípio 's a'
Tyruszi hős maga Hannibál is.

Csudálja most is bölcs eszek a' Világ.
Így rólad is sok századok, óh becsült
Császári Herczeg! zengni fogják,
„Márs' fíja 's Phoebusz' örökje vóltal.“

Térj hát be Pallászs' nyílt kapujinn, jövel,
Nézd meg közöttünk szent helyeit, hol ő
Dicső Királyunknak 's Hazánknek
Hív sereget-nevel a' javára.

Lásd templomábann! mint ragyog Austria'
Három világló csillaga, Ferdinand
Józseffel és Rajnerral; engedd,
János is ott minékünk ragyogjon.

Élj! Élj! Athénénk zengi ditső Neved',
Császári Herczeg! 's e' tudomány' helyét
Védd pártfogással. Értted innen
Fogjuk az égre buzogni hálánk.

Vályi-Nagy Ferentz.

Folytatása azon Kamarális jószágok'
neveinek, mellyek betsüszerént 's illendő
reádásért már conferáltattak: — Pogá-
nyest Krassó Vármegyében, Szelnicz-
ky Dánielnek — Bukuveez ugyan

oit, a' Bács Vármegyei eddig volt Physicusnak, Doktor *Mittermiller* Józsefnek — *Ladháza* és a' Bagoméri Fiscalis rész, *Aszalay* Lászlónak — Maguri Krassó Vármegyében, a' Sexárdi Postamesternek *Auguszt* Antalnak — Nádas Arad Vármegyében, *Marczibány* Imre Trentsin Vármegyei első V. Ispány és Kir. Tanácsos Urnak — Krivina Krassó Vármegyében *Solus* Antalnak — *Petersere* ugyan ott, a' Pétervárad Postamesternek *Theodorovics* Györgynek — *Macsova* ugyan ott, *Millio* Pesti özvegy Polgárnénak és két fíjajinak *Péternek* és *Antalnak* — *Kricsova* ugyan ott, *Melczér* Lukás Fő Perceptornak, *Pettko* János Szolgabírónak, *Tarjány* János V. Fiskálisnak, *Kamenszky* Ilyés Archiváriusnak, *Fischer* József Krassó Vármegyei Commissariusnak, egymásközt leendő öt egyenlő részre való felosztás képpen — *Taucz* Arad Vármegyében, *Kováts* János Aradi első V. Ispány Urnak, fele részint, a' más fele pedig egyenlő részekre való felosztásképpen *Bitto* Adalbert 2-dik V. Ispánynak *Schlachta* Gábor Fő Perceptornak's *Bogdanovics* Demeter Cassaperceptornak conforáltattak. — Hogy Unghvár Vármegyében *Salamon*, *Zahony*, és *Györötske*, ugyan ezen Vármegye' Fő Ispányának Méltóságos *Lonyai* Gábor Urnak conforáltattak, már más alkalmatossággal megemlítettük.

Magyar Ország' Fő Hadi Kormányozója, *Ferdinándus* K. Fő Hertzeg, Olasz Országi útozásából Münchenen keresztül mult hónapnak 20-dikán estve 9 órakor Budára, kívánt jó egészségben vissza érkezett. Más nap ő Kir. Hertzegsége azon nagy Hadi-gyakorlást tisztelte meg jelenlétével, melly *F. M. L. Bárá* Splényi vezérlése alatt Budán, Buda-Órs felé közönségesen tsudált készséggel és gyakorlottsággal tartatott. Ezen nagy Hadi-pró-

ba következő Katonatsapatok által tétett, u. m. *Lutter*, az előtt *Járossy*, egy Magyar Gran. Batalionja; *Pirc* egy Olasz Gran. Batalionja; *Kollaredo* Mansfeld Gyalogjainak három Batalionja; *Eszterházy* Gyalog. három Batalionja; *Toskána* Vasas Lovasoknak egy osztálya, és öt *Pattantyús* Batteriak által. — Már előbb több készülő gyakorlások tartattak Pesten, 's 22-diken is ottan nagy tüzelés és ágyuzás között tétettek a' Hadi forgások; végre ma délután ismét Pesten a' felyebb említett Katonáságnak öszveségesen való hadi munkálkodása fejezi be az őszi fegyvergyakorlásokat.

A' Magyar nyomtató mívhelyekből mostanság kijött könyvek: —

„Közönséges Historiai - Biographiai Rézi-Lexikon, avagy Rövid Bletleírások mind azoknak a' nevezetesebb személyeknek, a' kik magokat talentumaik, virtusaik, találmányaik, vitéségeik, mester-ség-míveik, és más akármelie jeles, vagy gonosz tetteik által esméretes aké tettek; a' legrégebb historiai időktől fogva a' jelenvaló időkig. — Készítette *Mokry* Benjamin. — Második Kötet. D—I. Pesten *Trattner* János Tamás betűivel, és költségével. 1819.“

„A' Természet vizsgálása. *Irta* *Bonnet* Károly 's a' t. Franczia nyelvből Magyar nyelvre fordította *Tóth* Pál, Verőtzei Ref. Préd. — Harmadik Darab. — Pesten *Trattner* János Tamás betűivel és költségével. 1819.“

H i r d e t é s.

Közönségesen hírül adatik, hogy *Unghváron*, boldogult *Rintzet* Asszonyságnak jó készületű Patikája, az *Officinával*, kő házzal, és minden egyéb ostarozó épületekkel egygyütt, a' közelebb következő *November* hónapnak 2-dik napján, eladás végett közönséges kötyavetyére fog bhotsáttatni.